

מריה בוצנר ת.ז. 313719528
ע"י ב"כ עו"ד שרון ענבר פדלון ו/או טלי לופו
מרחוב שפיגלמן 9/12 נתניה
טל': 054-3334282, 054-3116123 פקס': 072-
2329097

המבקשת;

- (ג ז) -

סלטי כיד המלך (2006) בע"מ
ח.פ. 513828731
חבצלת החוף 8 יבנה
גן רווה

המשיבה;

בקשה לאישור תביעה כתובענה ייצוגית

בית- המשפט מתבקש להורות בזאת כדלקמן:

א. לאשר את הבקשה להלן כתובענה ייצוגית מכוח חוק תובענות ייצוגיות התשס"ו-
2006 (להלן: "החוק").

ב. להגדיר את הקבוצה שבשמה מוגשת התביעה בהתאם לסעיף 10א לחוק תובענות
ייצוגיות כדלקמן:

"כל לקוחותיה של המשיבה, אשר רכשו את מוצריה בפרט "חומס ביתי", אולם על גבי
אריזת המוצר לא צוין אחוז רכיב גרגרי החומס מכלל רכיבי המוצר וזאת בניגוד להוראות
סעיף 8.3.1.1 בתקן הישראלי 1145 אשר מורה כי במוצרים אשר שמם כולל רכיב כלשהו
במוצר, הרי שיש לסמן ברשימת הרכיבים גם את האחוז שמהווה אותו רכיב מתכולת
המוצר, וזאת החל מיום 06.10.10."
(להלן: "חברי הקבוצה")

***רצ"ב כתב התביעה סומן כ-נספח א' לבקשה

***רצ"ב תצהיר התובעת סומן כ-נספח ב' לבקשה

ג. להורות עפ"י סמכותו לבית- המשפט הנכבד לפי סעיף 25 לחוק, כי נוסח ההחלטה
בבקשה זו יפורסם בעיתון יומי ארצי וכן ליתן הוראות נוספות כפי שימצא לנכון
דבר אופן הפרסום כאמור או לקבוע כי המשיבה תישא בהוצאות הפרסום.

פתח דבר - רקע כללי

1. התובענה, שאישורה כתובענה ייצוגית מתבקש כדלקמן ושהוגשה במקביל להגשת הבקשה דנא, עוסקת בהפרה בוטה ויסודית של הוראות תקן ישראלי 1145 שהינו תקן רשמי ומחייב הן שלעצמו והן מכוח צו הגנת הצרכן סימון ואריזה של מוצרי מזון- תשנ"ט 1998. הוראות סעיף 8.3.1.1 לתקן זה, אשר הן בעלות תוקף מחייב החל מיום 06.10.10 מורות כי במוצרים אשר שמם כולל רכיב כלשהו במוצר, הרי שיש לסמן ברשימת הרכיבים גם את האחוז שמהווה אותו רכיב מתכולת המוצר.
2. מיותר לציין כי מדובר בעניין בעלת חשיבות עליונה מבחינתו של הצרכן. כאשר רוכש צרכן מוצר המתכנה בשם "שניצל עוף", "חומוס ביתי", "קציצות עוף", וכיוצ"ב, אין דבר חשוב יותר מבחינתו של הצרכן מאשר לדעת האם תכונותיו של המוצר תואמות את כינויו. כפי שנראה, לא תמיד זהו המצב.
3. עסקינן בעוסקת, אשר בחרה לעשות דין לעצמה ולהפר בבטות צורמת את הוראות תקן 1145 וכן את הוראות חוק הגנת הצרכן האוסרות על הטעייה צרכנית. המשיבה הפרה את הוראות הדין במתכוון וביודעין, ומתוך מטרה לשלול מהצרכן את היכולת לדעת נכונה מה מכיל המוצר אותו הוא צורך.
4. המוצר בו עסקינן מכונה בשם "חומוס ביתי". האם מדובר בחומוס ביתי? התשובה היא שלא. ככל שידוע למבקשת (כעת) אחוזי "החומוס" בתוך החומוס "הביתי" אינם מתקרבים לזה שבחומוס ביתי אמיתי. אלא שעובדה זו הצרכן אינו יכול לדעת – באשמתה המוחלטת של המשיבה שהסתירה פרט זה מהצרכן בניגוד להוראות התקן. ברשימת הרכיבים של המוצר נכתב כי הוא מכיל "חומוס" וזאת ללא ציון כמות החומוס המבושל במוצר בניגוד מוחלט להוראות הדין. זו גם הטעיה מכוונת ובוטה של הצרכן וניסיון להסתיר ממנו מידע חיוני.
5. אי קיום החובה שתפורט להלן גובל בזילות במעמד הצרכן, פגיעה באוטונומיה שלו, רשלנות חמורה ושוויון נפש ועצימת עיניים באשר לחובות המוטלות על המשיבה בכל הנוגע להתוויית המוצר ומתן גילוי מאות לצרכן.
6. למען זהות המונחים בכתבי בי-הדין, תקרא המבקשת "התובעת". והמשיבה "הנתבעת".
7. זאת ועוד יובהר כי חוק הגנת הצרכן מטיל אף הוא חובה קוגנטית על העוסקים השונים לסמן נכונה את תוצרתם בהתאם לחוקים לתקנות ולתווי התקן הקונקרטיים, על מנת ליצור גילוי נאות לצרכן הפוטנציאלי, ולשמור על האוטונומיה של הפרט באשר לצריכת המוצרים ההולמים את רצונו ובריאותו, ולקדם את מעמד הצרכים באמצעות הטלת חובות מוגברות על העוסקים.

הצדדים

8. הנתבעת סלטי יד המלך, הוקמה לראשונה בשנת 1986 ועברה לבעלות חדשה בשנת 2006 במפעל כיום 100 עובדים ומפעלה של הנתבעת ממוקם על שטח של 1000 מטר ריבועי. הנתבעת מתמחה בהכנת סלטים על סוגיהם השונים, לרבות שיווק והפצה של תוצרתה לרשתות המזון השונות באמצעות 4 סוכנים ומפיצים שונים הפזורים ברחבי הארץ.

(להלן: "הנתבעת")

*****רצ"ב פירוט אודות זהות הנתבעת כשם שמופיע אצל רשם החברות (הודפס מאתר של משרד המשפטים) מסומן כנספח ג' בקשה.**

*****רצ"ב תדפיס מתוך אתר האינטרנט של הנתבעת סומן כנספח ד' בקשה.**

9. **התובעת** הינה תושבת וילידת ישראל, וצרכנית מן השורה אשר נהגה לרכוש מעת לעת את מוצריה של הנתבעת, ובפרט את המוצר המתכנה בשם "חומוס ביתי" המוצע מתוצרתה של הנתבעת הנמכר בין היתר ברשתות המזון הגדולות.

(להלן: "התובעת")

רקע עובדתי - נסיבות

10. התובעת הינה כאמור צרכנית מן מהשורה אשר נהגה לרכוש מעת לעת את מוצריה של הנתבעת, ובפרט את המוצר המתכנה בשם "חומוס ביתי". המבקשת רכשה את המוצר בשים לב לכינוי "ביתי" בהיותה סבורה כי היא אכן רוכשת חומוס אמיתי.

*****רצ"ב תמונות של אריזת "חומס ביתי" מתוצרת המשיבה, כפי שנשתמרה בידי המבקשת סומנו כנספח ה' לבקשה.**

11. באחת הקניות אשר ביצעה התובעת, הבחינה היא כי חברות מתחרות שונות אשר משווקות סלטים מצוננים שונים, החלו לסמן את אחוז גרגרי החומוס מסך המוצר בכללותו וזאת על מנת להעניק לצרכן גילוי הנאות באשר לטיבו של המוצר.

12. במקביל נגלה לעיניה של התובעת, כי על גבי הסלטים המצוננים מתוצרתה של הנתבעת, בפרט על גבי המוצר "חומוס ביתי" אותו נהגה לרכוש ולצרוך, לא צוין אחוז גרגרי החומוס מהסך הכולל של רכיבי המוצר.

13. אותה העת חשה התובעת, כי נסתר מעיניה באופן מגמתי פרט מהותי הנוגע לטיבו של המוצר ואיכותו, והיא חשה עוגמת נפש בייחוד לאור העובדה כי נהגה משך תקופה ארוכה לרכוש ולצרוך מוצר זה. המבקשת חשה אכזבה רבה וכן כי האמון אשר נטעה בנתבעת התערער.

14. בשל תהיות ליבה, וטרדת מוחה של המבקשת, אשר בחנה וסקרה נושא זה ונגלתה לעיניה העובדה כי קיימת חובה קוגנטית לפיה במוצרים אשר שמם כולל רכיב כלשהו במוצר, הרי שיש לסמן ברשימת הרכיבים גם את האחוז שמהווה אותו רכיב מתכולת המוצר.

15. זאת ועוד הוברר לתובעת כי חובה זו נגזרת מהוראות תקן ישראלי 1145 שהינו תקן רשמי ומחייב, בסעיף 8.3.1.1 אשר הוראותיו נכנסו לתוקפן בפן המחייב החל מיום 06.10.10.

16. להלן ציטוט מן האמור בתקן 1145, סעיף 8.3:

סעיף 8 -רכיבים

8.3 – הכתוב בסעיף יושמט, ובמקומו ייכתב:

תכולת הרכיב תסומן כמפורט להלן.

8.3.1 – תכולת הרכיב באחוזים למאה, תסומן באחד המקרים האלה :

8.3.1.1 – כאשר הרכיב צוין בשם של מוצר מזון או כאשר שם מוצר המזון מתקשר בדרך

כלל בעיני הצרכן לרכיב.

8.3.1.2 – כאשר רכיב חיוני לאפיונו של מוצר המזון או לצורך אבחנה בינו לבין מוצרי

מזון אחרים, שמראם או השמות שבהם עלולים לגרום לקשיים

באבחנה בניהם.

8.3.2 – סימון תכולה של רכיב במוצר מזון תהיה כמפורט בתקן הישראלי החל עליו .
במוצרים שלא חל עליהם תקן ישראלי תסומן תכולת הרכיב לפי קביעתה של
הרשות המוסמכת .

8.3.3 – תכולת הרכיב, כאמור לעיל תסומן בסמוך לשם המוצר או ברשימת הרכיבים.

טקס של התובעת

17. בענייננו נגרם למבקשת נזק ברור ומובהק. מדובר בנזק שהוא ממוני ובנוסף מדובר בנזק שהוא בלתי ממוני. נקודת המוצא היא כי במוצר ששמו כולל את אחד מרכיביו, החשיבות העליונה ביותר היא לאחוזים שמהווה אותו רכיב מתוך המוצר. ככל שמדובר במוצר שמתכנה בשם חומס, הרי שהצרכן מצפה כי אותו מוצר יכלול כמה שיותר חומס וכי כמותם של יתר הרכיבים תהיה זניחה. במיוחד כאשר המוצר מתכנה בשם חומס ביתי, והשימוש במונח "ביתי" נועד להשוותו לחומס רגיל.
18. המבקשת, כמו כל צרכן סביר רכשה מוצר זה מתוך הנחה וציפייה כי "חומס ביתי" אותו רכשה, כולל אחוז משמעותי של גרגרי חומס, השווה או לכל הפחות דומה לאחוז החומס בחומס אמיתי, אולם מאחר ופרט זה לא גולה לה לא היה בכוחה להתחקות אחר טיבו ומהותו של המוצר ולדעת באורך מדויק את שיעורם של גרגרי החומס במוצר, והאם באשר לאותו מוצר המתיימר להתכנות כ"חומס ביתי", רכיביו הולמים את כינויו.
19. המבקשת חשה כמי שהולכה שולל וכי לא בכדי נמנעת המשיבה מלציין את אחוז גרגרי החומס במוצר.
20. בעצם העובדה, כי פרט מהותי במוצר לא גולה למבקשת יש בכדי להוריד את ערכו של המוצר בעיני המבקשת באופן משמעותי.
21. כמו כן לשם ההשוואה, בחנה המבקשת את רכיבי המוצר "חומס ביתי" שנהגה לרכוש מתוצרתה של הנתבעת, והשוותה לפירוט רכיביהם של מוצרים מתחרים (אלו בהם הסימון הוא בהתאם לתקן) וגילתה כי רכיב "החומס המבושל" מהווה באורח ממוצע במוצרים המסומנים כ- 46.5% מסך רכיבי המוצר.
22. גילוי זה הביא את התובעת למסקנה כי הגיונם של הדברים מלמד כי, באותו חומס המכונה "חומס ביתי", אחוז החומס אינו בשיעור משמעותי כשם שסברה, שהרי אם במצרים מתחרים, אחוזו הנו כ- 46% מסך תכולת המוצר, הרי אחוז גרגרי החומס במוצר

- זה יתכן דומים או זהים לשיעור זה, והמבקשת לא מעוניינת לרכוש מוצר חומוס אשר אחוזיו הינם כאלה.
23. יתרה מכך, אין כל סיבה להניח, בהתחשב בכך שהערכים התזונתיים של המוצרים הינם דומים, כי שיעור גרגירי החומוס במוצריה של הנתבעת הינו גבוה יותר – נהפוך הוא, נראה כי המשיבה מסתירה את המידע מהצרכן מסיבות טובות. המבקשת הגיעה למסקנה כי היא הוטעתה, כי החומוס אותו רכשה כלל איננו ביתי, ונגרמו לו הרגשות השליליים המפורטים לעיל.
24. בנוסף, עסקינן במוצר אשר מתכנה בשם "חומוס ביתי", בשל כינויו הצרכן הסביר מניח כי אחוז גרגירי החומוס במוצר הנו בשיעור משמעותי (כשם שבסלט חומוס המוכן באופן ביתי) וערכו התזונתי של מוצר גבוה, בפרט לאור ערכם התזונתי של גרגירי החומוס אשר מהווים מקור עשיר לפחמימות ולחלבונים.
25. שיעור הפחמימות ל-100 ג' בחומוס מבושל אמיתי הינם 60.65 גר', לעומת זאת, במוצר בו עסקינן, שיעור הפחמימות הנו 18.1 גר' בלבד ל-100 גר' מוצר.
26. מאחר ומקור הפחמימות במוצר דנן נגזר אך ורק מגרגירי החומוס (מאחר ורמת הפחמימות בטחינה הינה זעומה), הגיונם של הדברים מלמד כי שיעור הפחמימות הזניח במוצר המהווה נגזרת ישירה לשיעורם של גרגירי החומוס במוצר- הרי כי מוצר זה רחוק מלהוות חומוס אמיתי.
27. מדובר בנזק ממוני לכל דבר. נרכש מוצר אשר ערכו מבוסס על הנחה של הצרכן ולפיה המוצר כולל כמות רבה מאוד מהרכיב היסודי. בפועל מוצר זה כולל כמות בלתי משמעותית מאותו רכיב לעומת ציפייתו הסבירה של הצרכן. ערכו של המוצר מבחינתו של הצרכן – יורד, וכך גם ערכו האובייקטיבי. ברור לחלוטין כי זו גם הסיבה שבגללה המשיבה בחרה להסתיר מידע זה מאת הצרכן. החשש של המשיבה הוא כי צרכניה ידעו כי כמות החומוס בחומוס " הביתי " הינה נמוכה מצפייותיהם הסבירות.
28. בנסיבות אלו, נקבע בפסיקה כי לצרכן נגרם נזק ממוני, שמקורו בהבדל שבין ציפייתו של הצרכן למוצר באיכות מסוימת, ובין איכותו של המוצר שסופק לצרכן בפועל. כך נקבע בתא (ת"א) 2474/02 רותם תומר נ' מת"ב מערכות תקשורת בכבלים בע"מ (27.5.2004)-
- "הצדדים נחלקו בעמדותיהם לגבי האפשרות ששינוי תכנים עלול להכנס, בכלל לגדר הטעיה. ברמה העקרונית נראה לי כי הצדק עם המבקשים. אם המדובר בטיב, במהות או במרכיבים המשנים את איכות התכנים, אזי הדבר משפיע ישירות על המוצר הסופי המסופק ללקוחות, ולכן יש בכך משום הטעיה ברוח חוק הגנת הצרכן.
- לטענת המבקשים החלפת חלק מהתפריט קרי – תכני שידור פופולריים – בענפי ספורט איזוטריים לטעמם כמו החלקה על הקרח ומשחקי פוקר, - יצרה שינוי מהותי בתפריט ובטיבו, ומכאן ההטעיה.
- המבקשים צודקים בטענתם זו, ברמה הנורמטיבית."
29. ציפייתו של המבקשת וציפייתו הסבירה של כל צרכן היא שמוצר המתכנה בשם "חומוס ביתי" יכלול בעיקר חומוס ולא רכיבים אחרים. הסתרת כמות החומוס במוצר מובילה

לקיום פער בין ציפייתו של הצרכן ובין מצב הדברים בפועל ולפגיעה באיכותו של המוצר מבחינתו של הצרכן.

30. נראה כי בגין נזק ממוני זה יש לפצות את הצרכן בסכום הנגזר ממחירו הממוצע של המוצר בשוק בסך 9.9 שקלים, שכן בכל זאת הצרכן קיבל מוצר בעל ערך, אפילו אם איכותי פחות ממה שהתכוון לרכוש – במקרה זה נראה שיש להעמיד את הנזק הכלכלי על גובה 21.27% (שהינו הפער של מחצית ההפרש בין כמות הפחמימות בחומס אמיתי לבין הפחמימות במוצר הנ"ל, בהתחשב בעובדה כי החמוס מורכב מרכיבים נוספים כגון: טחינה, מים, לימון וכו...) ממחירו של המוצר.

31. אשר על כן במקרה זה נראה שיש להעמיד את הנזק על גובה 21.27% ממחירו של המוצר, היינו 9.90 ₪ $21.27\% * 2.1 = 2.1$ ₪.

32. ולכן נזקה הכספי של התובעת, הנו השבה יחסית של עלות המוצר אשר רכש מתוצרתה של הנתבעת ברבות הזמן החל מיום 06.10.10 (המועד בו הוחלה החובה לקיום הוראותיו של סעיף 8.3 לתקן 1145) ועד למועד כתיבת שורות אילו.

33. התובעת נהגה לרכוש אריזה של "חומס ביתי" במוצע של אחת לחודשיים (יצוין כי הקבלות לא נשתמרו בידי המבקשת, ויובהר כי הנחת היסוד היא כי צרכן סביר לא נוהג לשמור את הקבלות אודות קניותיו).

34. החל מיום 06.10.10, מועד החלת החובה, חלפו כ- 18 חודשים.

35. עלות ממוצעת של המוצר באריזה של 500 ג"ר הנה כ- 9.90 ₪, ושיעור הנזק הכספי שנגרם בגין כל אריזה של המוצר נשוא הבקשה הועמד על סך של 2.1 ₪

36. אשר על כן סך נזקה הכספי של התובעת חושב באופן מדויק כלהלן:

8 יח' (שיעור אומדני של סך אריזות המוצרים שנרכשו על ידי המבקשת) X 2.1 ₪ (הנזק היחסי עבור אריזת מוצר) = 16.8 ₪

37. בנוסף נגרם נזק שאינו ממוני. בעקבות גילוי העובדות הנכונות המבקשת סבלה מעוגמת נפש ובמידה רבה היא גם איבדה אמון ביצרני מזון. עוגמת הנפש נובעת מכך שהמבקשת סבורה כי הוטעתה בעניין חשוב במיוחד לעניין מהותו של המוצר – לעניינינו חומס ביתי – שכמות החומס שקיימת בו בפעול ככל הנראה אינה רבה במיוחד ואינה מתקרבת לחומס אמיתי – כזה שניתן לרכוש במקומות רבים. המשיבה גם פגעה ביכולת ההשוואה ובזכותה של המבקשת להשוות בין מוצרים שונים ותחליפיים.

38. כאמור, ראתה המבקשת מספר מוצרים דומים שכמות החומס בהם מסומנת, כיום המבקשת נמנע מרכישת מוצרים אלו ומעדיפה לרכוש חומס אמיתי שנמכר במקומות שונים כגון ברשת "עדן טבע" או חומס גולמי 100% להכנה ביתית של "יכין" ובמקומות המתמחים ביצירת חומס. יכולת ההשוואה נפגעה גם בקשר עם חומס אמיתי - ואין אנו מדברים על החומס מתוצרת המשיבה - וגם לגבי חומס תעשייתי מתוצרת אחרת, שייכתן וכמות החומס בו רבה יותר. גם כאן מדובר בנזק שיש לפצות בגינו.

ראה והשווה: ת"א 1169-07 לאה הראל נ' שטראוס מחלבות בע"מ ואח' (נבו, 20.10.2010)
בעמ' 5:

"טענה זו, על שני חלקיה, אין ביכולתי לקבל. המבקש טענה שהנזק שנגרם לה הוא העדר אפשרות להשוות את מחירי המוצרים למחירי מוצרים אחרים, דבר שהיה אפשרי אם המשיבות היו מסמנות את אריזות המוצרים כנדרש על פי התקן. נזק כזה אמנם אינו נזק ממוני או רכושי, אך הוכר בפסיקה כנזק שיש לפצות עליו. ומאז שנפסקה ההלכה בעניין ראבי (ראו: עא 1338/97 תנובה מרכז שיתופי לשווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ נ' תופיק ראבי, נז (4) 673 (2003)) אין עוד מניעה הלכתית להכיר בפגיעה שתיגרם לצרכן ביכולתו לקבל מידע, שיאפשר לו להשוות מחירים ולרכוש את המוצר שבו יחפוץ על יסוד שיקולי מחיר, איכות ושאר שיקולים שהם רלוונטיים להחלטה צרכנית, כנזק שהוא בר פיצוי בתובענה מעין זו שלפנינו (ראו למשל: בש"א (ת"א) 1877/06 (תא 1036/06) שרית טל נ' מרכז רפואי רבין (קמפוס בילינגסון) (טרם פורסם, [פורסם בנבו] 31.5.10)). נזק כזה ניתן לראות כנובע הן מהפרת החובה החקוקה והן מהפרת איסור ההטעיה המיוחסות למשיבות ומשום כך אין מנוס מלדחות טענה זו של המשיבות.

39. נזק זה יש להעריך בסך של 10 שקלים לכל צרכן בשים לב לעוגמת הנפש הוודאית שתיגרם עקב גילוי העובדות הנכונות והמוסותרות בנוגע למוצר שמכונה בשם "חומוס ביתי".

לחילופין - גזירת הנזק הכספי ממערכת היחסים בין העוסק לצרכן והחובות והכללים הנגזרים מכך

40. אין חולק כי על מערכת היחסים בין העוסק לצרכן הנה מערכת חוזית עליה חלים דיני החוזים ובנוסף עסקינן במערכת יחסים מיוחדת עליה חל חוק הגנת הצרכן אשר הנו חוק קוגנטי, מבלי שניתנה כל אפשרות להתנות על הוראותיו.

41. במובן החוזי - העוסק הנו "המציע" ואילו הצרכן הנו "המקבל". סעיף 15 לחוק החוזים דן בנושא ביטול חוזה בשל פגם בכריתתו, וכלשון החוק:

הטעיה

מי שהתקשר בחוזה עקב טעות שהיא תוצאת הטעיה שהטעהו הצד השני או אחר מטעמו, רשאי לבטל את החוזה; לענין זה, "הטעיה" - לרבות אי-גילויין של עובדות אשר לפי דין, לפי נוהג או

לפי הנסיבות היה על הצד השני לגלותן.

ולצד הוראה זו סעיף 22 קובע כי "אין בהוראות פרק זה כדי לגרוע מכל תרופה אחרת".

42. אם כן עיננו רואות כי אף חוק החוזים אשר הנו חוק דיספוזיטיבי במהותו מאגד בחובו פרמטרים בסיסיים ועקרוניים כגון תום לב, אי הטעייה אשר לצד אשר כלפיו בוצעה ההפרה מעניק חוק החוזים, תרופות וסעדים שונים.
43. ומן הכלל אל הפרט, בשל העובדה כי מערכת היחסים החוזית בין העוסק לצרכן הנה מערכת יחסים בלתי שוויונית מיסודה, המחוקק ראה לנכון להחיל על מערכת יחסים זו חוק ספציפי נוקשה וקוגנטי, חוק הגנת הצרכן לרבות תקנותיו, אשר נועד למען שמירה על זכויותיו של הצרכן הנאלץ להתמודד דרך קבע עם העוסקים העצמתיים השונים.
44. סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן קובע כי "לא יעשה עוסק דבר – במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת לרבות לאחר מועד ההתקשרות בעסקה – העלול להטעות צרכן בכל ענין מהותי בעסקה (להלן – הטעיה); בלי לגרוע מכלליות האמור יראו ענינים אלה כמהותיים בעסקה: הטיב, המהות, הכמות והסוג של נכס או שירות;
45. ולצד הגדרת מהותה של הטעיה הצרכנית, סעיף 31 לחוק הגנת הצרכן מכיר בהענקת סעדים רחבים, למערכת יחסים בין עוסק לצרכן אשר נפגמה עקב הטעייה וניצול פרט לביטולה של העסקה וכלדקמן:
- "31 פיצויים (תיקון: תשמ"א, תשמ"ד, תשמ"ו, תשמ"ח, תשנ"א, תשנ"ג, תשנ"ה, תשנ"ט)
- (א) דין מעשה או מחדל בניגוד לפרקים ב', ג', ד' או ד'1 כדין עוולה לפי פקודת הנזיקין (נוסח חדש). עוולה כאמור נתונה לצרכן שנפגע מהעוולה, וכן לעוסק שנפגע, במהלך עסקו, מהטעיה כאמור בסעיף 2.
- באשר על כן יוסף כי אם חוק הגנת הצרכן מעניק סעד של פיצויים בשל הפרה קל וחומר זכאים הנפגעים לקבל את השבה יחסית של התמורה ששולמה בגין עסקה שבוצעה עקב הטעיה שהרי עסקינן בעסקה אשר ייתכן ולא הייתה מתגבשת כלל וכלל אם הייתה המשיבה מקפידה למלא אחר חובת הסימון הקוגנטית של מוצרים, לרבות ציון אחוז גרגרי החומס מסך רכיביו של המוצר המכונה "חומס אמיתי" וזאת כאמור בהוראותיו של סעיף 8 לתקן הישראלי 1145, ולכן עסקינן בעסקה שנרקמה עקב הטעייה במהותה שכתוצאה נגרם נזק לצרכן.
46. אשר על כן עיננו רואות כי בניתוח משפטי של העסקה אשר נרקמה בין התובעת לנתבעת עולה כי מאחר והתובעת הוטעתה באשר לפרט מהותי בעסקה (אחוז החומס במוצר) באשר לטיב המוצר ואיכותו, ובשל העובדה כי התנהלות הנתבעת משולה לעושה מובהק עת נמנעה מלספק לתובעת ולכלל הצרכנים את הגילוי הנאות באשר למהותו של המוצר, הרי כי עסקינן במהותה בעוולה המגבשת נזק מובהק, ומשום כך התובעת עותרת להשבה יחסית של התמורה ששילמה בעד המוצר אשר רכשה (בהתאם לדיני הנזיקין).
- אם כך יוצא כי סך הנזק הכספי אשר נגרם לתובעת הינו בגובה של 2.343 ₪
- 8 X (הנזק הממוני) + 10 (הנזק הלא ממוני) = 28.74 ₪ - השבה יחסית של עלות העסקה אשר נרקמה עקב הטעייה צרכנית, היות ולא גולה פרט מהותי בעסקה – אחוז גרגרי החומס.

47. לאור האמור לעיל, עולה כי בשל העובדה שהנתבעת לא קיימה את הוראות הדין, הרי כי מסבה היא לציבור הצרכנים ולציבור לקוחותיה, נזק כלכלי והדרך היחידה לאכוף על הנתבעת את קיומן של הוראות הדין, הינה בדרך של הגשת תובענה ייצוגית.

המסגרת הנורמטיבית

א. כללי

48. חוק תובענות ייצוגיות נועד להסדיר באופן ממצה את הדינים החלים על הגשת תביעות ייצוגיות בישראל.
49. המטרות שבייסוד החוק מפורטות בו בסעיף 1, וכוללות בין השאר את המטרות של "אכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו", "מימוש זכות הגישה לבית- המשפט", "מתן סעד הולם לנפגעים מהפרת הדין", וכן " ניהול יעיל, הוגן וממצה של תביעות".
50. כמו- כן, חוק תובענות ייצוגיות, מתיר הגשת תביעה ייצוגית, בעניינים המנויים בתוספת השנייה לחוק, או בעניינים בהם נקבע בהוראת חוק מפורשת כי ניתן להגיש תביעה ייצוגית. כאמור בסעיף 3(א) לחוק:
- "לא תוגש תובענה ייצוגית, אלא בתביעה כמפורט בתוספת השנייה או בעניין שנקבע בהוראת חוק מפורשת כי ניתן להגיש בו תביעה ייצוגית".**
51. התוספת השנייה לחוק מונה רשימה של עילות, בהן ניתן להגיש תביעה ייצוגית, במקרה שבפנינו, חלות העילות הקבועות בסעיף 1 לתוספת וכלהלן:
- "תביעה כנגד עוסק, כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, בקשר לעניין שבינו לבין לקוח, בין אם התקשרו בעסקה או בין אם לאו".**
- אם כך בעניינו, התובעת הינה "הצרכן ו/או לקוח" כאמור בהגדרת החוק ואילו הנתבעת הינה "העוסק", כאשר במערכת יחסים אילו חלים מערכת חוקי הגנת הצרכן.
52. סעיף 4 לחוק תובענות ייצוגיות קובע את רשימת הזכאים, להגיש תביעה ייצוגית וכאמור בסעיף 4(א)1 לחוק:
- "אדם שיש לו עילה בתביעה או בעניין כאמור בסעיף 3(א), המעוררת שעלות מהותיות של עובדה או משפט, המשותפות לכלל החברים הנמנים עם קבוצת בני אדם בשם אותה קבוצה".**
53. אם כך, לאור המסכת העובדתית אשר פורטה לעיל ולאור מהותה של בעלת הדין בעניינו, נראה כי עילת התביעה של התובעת נוגעת לציבור צרכנים שלם, בפרט ציבור לקוחותיה של הנתבעת, ולכן ראוי כי אינטרס צרכנים אילו, ידון במסגרת תובענה ייצוגית לשם הגנה על זכויותיהם.
54. כמו- כן יוסף כי בשלב של הבקשה לאישור תביעה ייצוגית, על המבקש לשכנע את בית- המשפט כי עומדת לו לכאורה עילת תביעה אישית, אך אין להעמיד בהקשר זה דרישות מחמירות.

להלן דבריה של השופטת, שטרסברג כהן בעניין זה במסגרת ע"א 2967/05 מגן וקשת בע"מ נ' טמפו, פ"ד נא (2) 312(פסקה 19) :

" נראה לי כי על המבחן למילוי התנאים שבסעיף 54, מבחינת נטל ומידת ההוכחה, להיות אחיד לכל סעיפיו המשניים, ולגבי כל התנאים הנדרשים מהתובע, ועליו לשכנע את בית- המשפט במידת הסבירות הראויה ולא על- פי האמור בכתב התביעה בלבד, כי הוא ממלא לכאורה, אחר כל דרישות סעיף 54 א', ולעניינו, שהראשונה בהן היא קיומה של עילת תביעה אישית, כאמור בסעיף 54 א (א). אין להעמיד דרישות מחמירות מדי, לעניין מידת השכנוע, משום שאלה עלולות להטיל על הצדדים ועל בית- המשפט עומס יתר בבירור הנושא המקדמי, דבר העלול לגרום להתמשכות המשפט, לכפילות בהתדיינות ולריפיון ידיים של תובעים ייצוגיים פוטנציאליים. את כל אלה יש למנוע על- ידי קריטריון מאוזן בנושא נטל ומידת ההוכחה הנדרשים מהתובע הייצוגי...."

55. לאור הוראות החוק אשר פורטו לעיל, ניכר כי מחד כי לתובעת עילת תביעה אישית כנגד הנתבעת, ואכן נגרם לה נזק בפועל, בשל אי מילוי הוראות חוק ברורות ובשל העובדה שהנתבעת בוחרת לעשות דין לעצמה ומרוקנת מתוכן את רצון המחוקק. ומאידך בשל הפרה זו מצד הנתבעת, מתעוררת שאלה מהותית הן עובדתית והן משפטית המשותפת לכלל חברי הקבוצה.

עילת התביעה מכוח עוולת הפרת חובה חקוקה

56. סעיף 63 לפקודת הנזיקין, קובע את מהותה של עוולת הפרת חובה חקוקה כלהלן :

א. מפר חובה חקוקה הוא מי שאינו מקיים חובה המוטלת עליו על- פי כל חיקוק, למעט פקודה זו- והחיקוק, לפי פירושו הנכון, נועד לטובתו או הגנתו של אדם אחר, וההפרה גרמה לאותו אדם נזק מסוגו או מטבעו של הנזק שאילו נתכוון החיקוק.

ב. לעניין סעיף זה רואים חיקוק כאילו נעשה לטובתו או הגנתו של פלוני, אם לפי פירושו הנכון הוא נועד לטובתו או להגנתו של אותו פלוני או לטובתם או להגנתם של בני אדם בכלל או של בני אדם מסוג או הגדר שאתם נמנה אותו פלוני.

57. בישראל, כמו במדינות מערביות אחרות, סימון מוצרי מזון מעוגן ומוסדר בחקיקה. החקיקה הראשית כוללת את צו הגנת הצרכן (סימון ואריזה של מוצרי מזון), התשנ"ט- 1998, אשר על פיו סימון מוצרי מזון ארוז מראש ייעשה כמפורט בת"י 1145 של מכון התקנים, שהוא תקן "גג" רוחבי המסדיר את הוראות הסימון הכלליות במזון ארוז מראש. מדובר בתקן ישראלי רשמי ומחייב. התקן הינו מחייב שלעצמו בהיותו תקן רשמי אשר נועד להבטיח תאימות בין מוצרים שונים לעניין סימונם כנדרש.

58. כפי האמור לעיל, תקן ישראלי 1145 קובע, לאחר שתוקן עוד בשנת 2008, כי מקום בו שמו של המוצר כולל את אחד מרכיביו יש לציין ברשימת הרכיבים גם את אחוז אותו רכיב מתכולת המוצר.

***רצ"ב העתקו של תקן ישראלי 1145 סומנה כנספח ו' לבקשה

59. להוראה זו חשיבות עליונה מבחינתו של הצרכן, ואין דוגמא טובה יותר מהמוצר בו אנו עוסקים כדי להדגים זאת. לצרכן אין את היכולת לדעת, מהו שיעור גרגרי החומס במוצר המשיבה המכונה "חומס מזרחי אמיתי", בנוסף המשיבה מסתירה עובדה זו ממנו במתכוון ובניגוד לדין. זוהי אף הטעיה ברורה של הצרכן.

60. נראה אפוא כי, המחוקק ביקש להקל על הצרכן ולאפשר לו באמצעות גילוי נאות והזרמת מידע אשר הינו חיוני לצרכן, אודות רכיבי מוצר וערכיו התזונתיים על מנת לשמור על האוטונומיה של הצרכן ומתן אפשרות לצרכן לשקלל צעדיו הצרכניים לאור קבלת מידע השוואתי נגיש.
61. למצער יצוין כי, הנתבעת התעלמה כליל מההוראות הללו, והציעה לקהל לקוחותיה, מוצר ו/או שלל מוצרים מבלי ליתן להם את חופש הגילוי הנאות והזרמת המידע אשר חיונים להם.
62. בנוסף, בשנים האחרונות, בד בבד עם העלייה במודעות של הצרכנים לאורח חיים בריא (שמירה על המשקל, מודעות לרכיבים לא בריאים ולארגיות ועוד), גוברת הדרישה של הצרכנים למידע מפורט ומעודכן על מוצרי המזון שהם רוכשים.

הפרת הוראות חוק הגנת הצרכן

התובעת טען כי אי סימון אחוז רכיב גרגירי החמוס במוצר הנ"ל על-גבי הטובין עולה כדי הטעייתה כצרכנית לרבות הטעייתם של כלל חברי הקבוצה, כאמור בסעיף 2 לחוק הגנת הצרכן, התשמ"א – 1981.

סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן, שעניינו **איסור הטעיה**, קובע כדלקמן:

2. איסור הטעיה	
(א)	לא יעשה עוסק דבר – במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת לרבות לאחר מועד ההתקשרות בעסקה – העלול להטעות צרכן בכל ענין <u>מהותי בעסקה</u> (להלן – הטעיה); בלי לגרוע מכלליות האמור יראו ענינים אלה כמהותיים בעסקה:
(1)	<u>הטיב, המהות, הכמות והסוג של נכס או שירות;</u>

63. למצער יצוין כי, הנתבעת התעלמה כליל מההוראות הללו, והציעה לקהל לקוחותיה, מוצר ו/או מוצרים מבלי ליתן להם את חופש הבחירה לבצע קניות אשר דרך הצגת המידע עשויה להשפיע על יחסו של הצרכן אל המוצרים.
64. בשל העובדה שהנתבעת נמנעת מלציין את האחוזים הנ"ל, היא למעשה מעלימה מעיני הצרכנים, פרט מהותי בעצם העסקה.
65. על-כך יוסף, כי אותו פרט מהותי מעוגן באופן חוקי, כך שההטעיה הינה חמורה יותר.
66. כמו-כן, סעיף 3 ו-4 לחוק הגנת הצרכן, דן בנושא **איסור ניצול מצוקת הצרכן וחובת הגילוי** וכדלקמן:

3. איסור ניצול מצוקת הצרכן	
(ב)	לא יעשה עוסק דבר – במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת שיש בו ניצול <u>מצוקתו של הצרכן</u> , בורתו או הפעלה בלתי הוגנת עליו, הכל כדי לקשור עסקה, בתנאים בלתי מקובלים או בלתי סבירים או לשם קבלת תמורה העולה על התמורה המקובלת.

4. חובת גילוי לצרכן	(א) (1) עוסק חייב לגלות לצרכן כל פגם או איכות נחותה או תכונה אחרת הידועים לו, המפחיתים באופן משמעותי מערכו של הנכס; (2) כל תכונה בנכס המחייבת החזקה או שימוש בדרך מיוחדת כדי למנוע פגיעה למשתמש בו או לאדם אחר או לנכס תוך שימוש רגיל או טיפול רגיל;
(ב) עוסק חייב לגלות לצרכן כל פרט מהותי לגבי נכס שקבע השר באישור ועדת הכלכלה של הכנסת.	

לאור הוראות סעיפים אלו, תטען התובעת, כי החקיקה מחייבת את היצרן להציג מידע וקובעת קריטריונים לאופן הצגתו על האריזה ולעמידתו בתנאים של הצגה. מדובר במידע מהותי לצרכן, ואחוזו נמוך של חומס במוצר המתכנה בשם חומס "ביתי" הינו איכות נחותה של הנכס המפחית באופן משמעותי מערכו כפי שצוין לעיל.

עשיית עושר ולא במשפט

67. כאמור לעיל ובמסכת העובדתית שתוארה בבקשה זו, באקט המחדלי אשר ננקט על-ידי הנתבעת בפרט שוויון הנפש והאדישות באשר לקיום הוראות המחוקק, יוצא אפוא כי הנתבעת מתעשרת שלא כדין על חשבונם של הצרכנים, עת גורעת מקהל הצרכנים מידע מהותי, אשר נועד לשם קנייה נבונה והשוואתית, ובכך למעשה מאלצת את הצרכנים, לבצע רכישות בלתי מושכלות, כאשר הנשכר מכל אילו הינו העוסק ובמקרה שבפנינו הנתבעת.

פגיעה באוטונומיה של הפרט

68. לעניין הפגיעה באוטונומיה של הפרט, הרי שזו הוכרה כבת-פיצוי בהקשרים שונים, ראה למשל ע"א 2871/93 מיאסה עלי דעקה נ' בית חולים כרמל, תק-על 99(3) 574 בהקשר של ביצוע הליך רפואי ללא הסכמה, ע"א 1338/97 תנובה נ' ראבי, פ"ד נז(4) 673 (להלן: "עניין תנובה") בהקשר של פגיעה ביכולתו של הצרכן להחליט מה להכניס לפיו וממה להימנע. בעניין דעקה נאמרו הדברים הבאים באשר לראש נזק זה (עמ' 673-672):

"השאלה הראשונה אשר יש להתייחס אליה בעניין זה היא, אם הנזק הכרוך בפגיעה בכבודה של המערערת ובאוטונומיה שלה הוא 'נזק' כמובנו בפקודת הנזיקין [נוסח חדש]. לדעתי, יש להשיב לשאלה זו בחיוב. המונח "נזק" מוגדר בסעיף 2 לפקודת הנזיקין (נוסח חדש). הגדרה זו היא רחבה, ומתייחסת ל-'אבדן חיים, אבדן נכס, נוחות, רווחה גופנית או שם טוב, או חיסור מהם, וכל אבדן או חיסור כיוצאים באלה'.

69. בית- המשפט מתבקש לקבוע כי לצד הנזק הכספי אשר נגרם לתובעת, הרי כי הסבו לה נזקים שאינם ממוניים בשל ההפרה הנידונה, במובן זה שנגזלה מן התובעת, זכות הבחירה לבצע רכישות מושכלות של מוצרים, נפגעה זכות האוטונומיה של התובעת לבחור את המוצר הרצוי מבין שלל המוצרים, המיניים, הסוגים והאריזות. זאת ועוד, במעשיה ו/או במחדליה, התרשלה הנתבעת כלפי התובע וכלפי קבוצת הצרכנים אותה היא מבקשת לשרת. לפגיעה באוטונומיה נלוו נזקים בלתי ממוניים נוספים, כמפורט לעיל.

70. הנתבעת התרשלה בכך שלמרות הוראות החוק הברורות, מי מטעמה לא מילא בקפידה אחר הוראותיו והפר בין במעשה ובין במחדל את החובות המוטלות עליו מכוחן של ההוראות.

71. כמו- כן, הנתבעת לא וידאה ו/או פיקחה כי מי מעובדיה או מנהליה נוהג על- פי החוק ומקיים את הוראותיו.

הגדרת הקבוצה והסעדים להם זכאים חברי הקבוצה

72. בהתאם לסעיף 10 (א) לחוק תובענות ייצוגיות, הרי שבעקבות אישור התביעה כייצוגית על בית- המשפט הנכבד להגדיר את הקבוצה אשר בשמה תנוהל התובענה :

"אישור בית- המשפט תובענה ייצוגית, יגדיר בהחלטתו את הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה, לא יכלול בקבוצה אדם שעילת תביעתו נוצרה לאחר המועד שבו אושרה התובענה הייצוגית כאמור."

73. התובעת תטען כי את חברי הקבוצה יש להגדיר באופן הבא :

"כל לקוחותיה של המשיבה, אשר רכשו את מוצריה בפרט "חומס ביתי", אולם על גבי אריזת המוצר לא צוין אחוז רכיב גרגרי החומס מכלל רכיבי המוצר וזאת בניגוד להוראות סעיף 8.3.1.1 בתקן הישראלי 1145 אשר מורה כי במוצרים אשר שמם כולל רכיב כלשהו במוצר, הרי שיש לסמן ברשימת הרכיבים גם את האחוז שמהווה אותו רכיב מתכולת המוצר, וזאת החל מיום 06.10.10 ."
(להלן: "חברי הקבוצה")

74. הסעדים אותם בית- המשפט הנכבד מתבקש לפסוק הינם כלהלן :

א. **צו עשה וסעד הצהרתי.**

ב. **פיצוי כספי.**

75. ניתן לפסוק סעדים אילו בהתאם לשיקול הדעת הרחב המוענק לבית- המשפט הנכבד במסגרת תובענה ייצוגית, כפי שפסק כב' השופט בנימיני בתא. 1065/05 שהי נ' תדיראן (פורסם בנבו, ניתן ביום 14/02/08) כלהלן :

"הגדרת השאלות המשותפות לכלל חברי הקבוצה, מצריכה בירור של הסעדים המבוקשים בבקשה לאישור התובענה הייצוגית. מגמת החוק החדש להעניק לבית- המשפט שיקול דעת רחב בעניין אישור התובענה הייצוגית ודרך ניהולה, מוצאת את ביטויה גם בנושא הסעדים שניתן לפסוק בתובענה ייצוגית. סעיף 20 לחוק דן בסעדים שניתן לפסוק בתובענה ייצוגית ואילו כוללים "מתן פיצוי כספי או סעד אחר לחברי הקבוצה".

76. בהתאם להוראות של סעיף 20 (ג) לחוק נקבע כי :

"מצא בית- המשפט כי פיצוי כספי לחברי הקבוצה, כולם או חלקם אינו מעשי בנסיבות העניין, בין משום שלא ניתן לזהותם ולבצע את התשלום בעלות סבירה ובין מסיבה אחרת, רשאי הוא להורות על מתן כל סעד אחר לטובת הקבוצה כולה או חלקה או לטובת הציבור, כפי שימצא לנכון בנסיבות העניין".

דרישה לצו עשה ולסעד הצהרתי

77. בית המשפט הנכבד מתבקש בזאת ליתן צו הצהרתי, לפיו הנתבעת הפרה את הוראות חוק הגנת הצרכן ואת צו הגנת הצרכן (סימון ואריזה של מוצרי מזון) התשנ"ט-1998, ואת תקן 1145 לגבי סימון מזון ארוז מראש (תיקון מספר 6), אשר הותקן מתוכו.
78. כמו- כן, מתבקש בית- המשפט הנכבד ליתן צו עשה ולהורות למשיבה להסיר את המוצר מהמדפים, לתקן את הליקויים שנמצאו ולסמן את מוצריה כדרוש.
79. סעדים שכאלו הינם אפשריים ואף ראויים בהתאם להוראות חוק תובענות ייצוגיות, כפי שנקבע בידי כב' השופט אלטוביה בבש"א (ת"א) 21177/04 גינדי טל נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ (נבו, 15/01/09) כלהלן:
- "כפי שנקבע לעיל, הפרו המשיבות את חובת הגילוי היזום המוטלת עליהן בכך שלא הסבו את תשומת לבם של המבוטחים המשרתים בצה"ל כי בעת השרות כפופה יכולת ניצול הפוליסות להוראות רשויות הצבא. לפיכך, יש להיעתר לבקשתם של התובעים ולהעניק להם את הסעדים, דהיינו תיקונם של הפגמים שנפלו בפוליסות...
- לא נותר אלא לקבוע כיצד על המשיבות למלא אחר חובת הגילוי הייזום בקשר עם הוראות "הדין הצבאי. באשר לכך, יש להתייחס לנדרש מהמבטח בשני מועדי הזמן הרלוונטיים למידע נשוא התובענה, היינו בשלב עובר לכריתתו של הסכם הביטוח ובמהלך תקופת הביטוח עובר "לגיוסו של המבוטח. ראשית – על המשיבות, לכולול בפוליסת הביטוח פסקה "בולטת במשמעות שניתן למונח זה בדין הביטוח, המפנה את תשומת לב המבוטח כי השימוש בפוליסה כפוף בעת השרות הצבאי להוראות הצבא המשתנות מפעם לפעם. שנית – על המבטח ליידע תשלומי פרמיה המבוטח לקראת מועד גיוסו הצפוי, במועד שמאפשר ביטול ההתקשרות מבחינת גבית תשלומי פרמיה ."
80. בהקשר זה ראה בנוסף, החלטת בית- המשפט מיום 17/11/09 בת"צ 9386-03-09 שור ואח' נ' מפעל הפיס:
81. לאור המסגרת הנורמטיבית, אשר חלה באשר לסעדים הצהרתיים הראויים להיתבע במסגרת תובענה ייצוגית, ניכר כי במקרה שבפנינו, יהא נחוץ ומהותי להצהיר כי הנתבעת הפרה את הוראות הדין ולו בלבד למען לא ישונה מצב מעין זה בעתיד.
82. כעיון להיעתרותם של בתי- משפט לצווי עשה כפיצוי בתובענה ייצוגית, יופנה בית המשפט הנכבד לפסיקה האמורה בבש"א 3432/07 דוד סלומון נ' מחלבות גד בע"מ (נבו 03.09.09) וכן ת"צ (מרכז) אמיר רוזנברג נ' אי. פי. אי (מנועה וחיה) (ישראל) בע"מ (נבו, 05.07.10) שם נקבע כי:
- "תכליתה של התביעה מהסוג הנדון היא אכיפת חוק חניה לנכים וחוק שיוויון זכויות, והגברת המודעות להוראות החוקים, של אנשים עם מוגבלות ושל הציבור וגופים רלבנטיים אחרים, כמו המפעיל בענייננו. חוק חניה לנכים מטרתו, בין היתר, להבטיח נגישות של אדם עם מוגבלות

למקומות ציבוריים שהגישה הנגישה היחידה אליהם היא דרך חניה הכרוכה בתשלום. סעיף 4 במחקר מחיל על המפעיל או המחזיק של המקום הציבורי חובה לשלם בעד חניה במקום ככל שנדרש מקום חניה לאדם עם מוגבלות. משמע - אדם עם מוגבלות זכאי לפטור מתשלום בעד חניה במקום ציבורי כאמור.

נראה לי כי הסדר הפשרה המוצע מקדם תכליות אלו בצורה נאותה. המשיבה חדלה לגבות תשלום מחברי הקבוצה. הוצב שילוט בכניסה לחניון, על מכונות התשלום וביציאה מהחניון, המודיע לחברי הקבוצה על זכותם לחנות ללא תשלום. בכך פעלה המשיבה ליידוע חברי הקבוצה בדבר זכותם לפטור מתשלום עבור החניה. בכך גם הושגו מטרות החוקים.

כמו כן נראה כי עקב הבקשה נושא הדיון תדאג הרשות לכך שהמפעיל החדש של החניון שבא תחת המשיבה, ינהג על פי הוראות החוקים. הרשות אמנם לא הייתה צד בהליך אך נכחה בדיון שהתקיים ביום 16.2.10 נוכח בקשת המשיבה לצירופה כמשיבה נוספת בבקשת האישור.

אני ערה לכך שההסדר אינו כולל השבה ואולם נראה לי כי בנסיבות העניין שלפניי ההסדר סביר למרות האמור.

83. אם כך, פנינו רואות כי בתי- המשפט רואים בחשיבות מתן צווי עשה לעוסקים שונים, אשר עושים דין לעצמם ומפריס הוראות קוגנטיות בחוק, ובממשק למקרה שבפנינו, ראוי כי תנתן הוראה חד משמעית לנתבעת לציין על- גבי המוצרים והטובין אותם מציעה לחוג לקוחותיה את אחוז הרכיב המשמעותי מסך המוצר.

הדרישה לסעד הכספי לתובע ולחברי הקבוצה

84. חשוב לציין כי במסגרת בקשה לאשר תביעה כייצוגית אין חובה לכמת הנזק ולהציגו במדויק. כך גם נפסק בת.א. 2033/00 בש"א 12904/00 שגיב נ' בנק לאומי תק-מח-1249 (4)2003:

"המבקש "הראה" קיומו של נזק אישי כתוצאה ממעשי ההטעיה. אין מוטלת עליו החובה להראות או להוכיח, בשלב הדיון בבקשה לאישור התובענה כייצוגית, את שיעור הנזק והיקפו ואין עליו לכמתו, אלא "די בכך" שיראה כי נגרם לו נזק".

85. **נזקה הכספי של התובעת** – כאמור לעיל ציפייתה של המבקשת וציפייתו הסבירה של כל צרכן היא שמוצר המתכנה בשם "חומוס ביתי" יכלול בעיקר גרגרי חומוס ולא רכיבים אחרים. הסתרת כמות גרגרי החומוס במוצר יצרה פער בין ציפייתו של המבקשת כצרכנית ובין מצב הדברים בפועל, ולפגיעה באיכותו של המוצר מבחינתה של המבקשת. נראה כי בגין נזק ממוני זה יש לפצות את המבקשת ויתר הצרכנים באחוז בשיעור 21.27% הנגזר ממחיר המוצר בסך 9.90 שקלים + 10 ₪ בגין הנזק הלא ממוני, שכן בכל זאת הצרכן קיבל מוצר בעל ערך, אפילו איכותי פחות ממה שהתכוון לרכוש.

לחילופין תטען המבקשת, כי בשל ההפרות אשר בוצעו מצד הנתבעת, אי סימון המוצר בהתאם לחובות הקוגנטיות ואי מתן גילוי נאות בתוויות המוצר, הרי כי התובעת רכשה מוצר אשר **הוטעה בפרט מהותי בו (אי ציון סך % גרגרי החומוס שבמוצר) משום כך**

הרי כי עסקינן בעסקה שנרקמה עקב הטעייה, ועל כן זכאית התובעת להשבה יחסית של עלות המוצר בהתאם לדיני הנזיקין.

86. ולכן נזקה הכספי של התובעת הנו השבה יחסית של עלות המוצר אשר רכשה מתוצרתה של הנתבעת ברבות הזמן החל מיום 06.10.10 (המועד בו הוחלה החובה לקיום הוראותיו של סעיף 8.3 לתקן 1145) ועד למועד כתיבת שורות אילו.
87. התובעת נהגה לרכוש אריזה של "חומוס ביתי" בממוצע של פעם בחודשיים (יצוין כי הקבלות לא נשתמרו בידי המבקשת, ויודגש כי הנחת היסוד היא כי צרכן סביר לא נוהג לשמור את הקבלות אודות קניותיו).
88. החל מיום 06.10.10, מועד החלת החובה, חלפו כ- 18 חודשים.
89. עלות ממוצעת של המוצר הנה כ- 9.90 ₪, ושיעור הנזק הכספי שנגרם בגין כל אריזה של המוצר נשוא הבקשה הועמד על סך של 2.1 ₪
90. אשר על כן סך נזקה הכספי של התובעת חושב באופן מדויק כלהלן :

8 יח' (שיעור אומדני של סך אריזות המוצרים שנרכשו על ידי המבקשת) * 2.1
₪ (הנזק היחסי עבור אריזת מוצר) = 16.8 ₪

91. זאת ועוד התובעת עותרת לפיצוי בשל עוגמת הנפש בסך של 10 ₪, אשר הוסבה לה עת גילתה כי הוטעתה, ונגרעה זכות האוטונומיה שלה לקבל גילוי נאות באשר לטיבו של המוצר, ולקבל מידע אשר יהא בו מנגנון השוואתי למוצרים מתחרים.

הערכת הנזק הממוני אשר נגרם לחברי הקבוצה

92. על- מנת להעריך ולשום את הנזק הממוני שנגרם לחברי הקבוצה יש צורך לבחון את נתוני המכירות של הנתבעת, לרבות דו"חות הזמנות סחורה ו/או תעודות משלוח אשר הונפקו על ידה ביחס למוצר הספציפי נשוא הבקשה אותו מייצרת ומשווקת היינו "חומוס ביתי" ו/או כל מוצר אחר לגביו לא קיימה הנתבעת את חובת הסימון כאמור בסעיף 8.3 לתקן 1145.
93. יודגש כי הקבוצה אותה מבקשת התובעת לייצג הנם **ציבור הצרכנים בכללותו.**
94. יודגש כי מלא הנתונים הללו הנם נתונים ודוחות המצויים בידיעתה האישית והבלעדית של הנתבעת, עסקינן במידע שאינו מפורסם ואינו נגיש לידיעת הצרכנים.
95. על כן במידת הצורך שומרת התובעת לעצמה את הזכות לעתור לבית המשפט בבקשה למתן צווים ספציפיים לגילוי המידע הדרוש.
96. **יודגש כי בנקל ניתן להתחקות אחר הנזק המצטבר שהרי אם תמסור הנתבעת פרטים מדויקים ביחס לכמות הייצור של המוצר ומכירתו (לרבות מוצרים נוספים מתוצרתה המחויבים בסימון) החל מיום 06.10.10 ונכון למועד כתיבת שורות אילו, הרי כי נדע לאמוד את הסעד הכספי של הקבוצה.**
97. יודגש כי סעד הקבוצה הנו נגזרת של 23.67% ממחיר המוצר, במכפלת שיעור המכירות של מוצר זה ו/או כל מוצר אחר לגביו לא קוימה החובה בצירוף הנזק הלא ממוני.

98. לחילופין יודגש כי בחינת מכלול הנתונים הללו בידי מומחה תעניק אינדיקציה מדויקת להערכת נזקם של חברי הקבוצה, שיעורם של חברי הקבוצה לרבות הפיצוי אותו יש לפסוק לטובתם.
99. לפיכך בשלב זה, בהיעדר נתונים ביחס לשיעור הנזק, ועל דרך האומדנה בלבד תעמיד התובעת את סכום התביעה של חברי הקבוצה בסך של 7,000,000 ₪.
100. כמו- כן יצוין, כי בהתאם לסעיף 20(א) לחוק התובענות הייצוגיות, מונחל מנגנון גמיש, אשר במסגרתו רשאי בית- המשפט לקבוע כיצד ניתן יהא להוכיח את נזקם האישי של החברים בקבוצה, כאשר בהתאם לסעיף 20(א) (3) יתרת הכספים אשר לא ידרשו תועבר לאוצר המדינה.
101. במקרה שבפנינו כשם שפורט לעיל, ניתן יהא לזהות בנקל חלק מחברי הקבוצה ולפצותם בהתאם לניתוח נתונים המצויים ביד המשיבה, שכן מדובר בקהל לקוחות של חברה לשיווק סלטים מוכנים מוכרת וידועת שם, אשר על כן נהיר כי שומרת בקלחתה את הדוחות הרלוונטיים לתפוקת המכירות והייצור שלה. לחילופין, במידה ויתגלו קשיים באיתור חברי הקבוצה, ניתן יהא ליישם את עקרונות הפיצוי לטובת הציבור הקבועים בסעיף 20(ג) לחוק.

התקיימות התנאים לאישור התובענה כייצוגית

102. בשל מעשייה ו/או מחדליה של הנתבעת, זכאית התובעת ויתר חברי הקבוצה לפיצוי נזיקי ו/או חוזי ו/או מכוח חוק הגנת הצרכן ו/או מדיני עשיית העושר ולא במשפט כמפורט לעיל.
103. התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, ויש אפשרות סבירה שהן יוכרעו בתובענה לטובת הקבוצה, ובין היתר, הינן כדלקמן:
- 103.1 האם בפעולותיה ו/או מחדליה הטעתה הנתבעת את חברי הקבוצה?
- 103.2 האם התרשלה הנתבעת כלפי חברי הקבוצה ?
- 103.3 האם התעשרה הנתבעת שלא כדין על חשבון חברי הקבוצה ?
- 103.4 האם הפרה את הוראות חוק הגנת הצרכן בפרט צו הגנת הצרכן (סימון ואריזה של מוצרי מזון) התשנ"ט 1998 ואת ת"י 1145 לגבי מזון ארוז מראש?
- 103.5 האם טשטשה את האיזון השוויוני שביקש המחוקק ליצור בין מעמדו הרם של העוסק לבין מעמדו הנחות של הצרכן?
- 103.6 האם נגרם לחברי הקבוצה נזק, ומה שיעורו ?
104. תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין מכל אחד ואחד מהשיקולים הבאים לא כל שכן ממשקלם המצטבר:
- 104.1 מספר חברי הקבוצה גדול ופיזורם רב.

- 104.2** לכל אחד מחברי הקבוצה קיימת חוסר כדאיות בניהול הליך משפטי נפרד הואיל והוא צפוי להוצאות וטרחה רבים יחסית לסכום העילה האישית.
- 104.3** גם אם היו חברי הקבוצה עומדים על זכותם ונוקטים הליכים משפטיים נפרדים כנגד הנתבעת היה הדבר גורם עומס מיותר על בתי המשפט לעומת דיון אחד ומאוחד בשאלות המשותפות לכל חברי הקבוצה כמפורט לעיל.
- 104.4** הצורך להימנע מפסיקות סותרות.
- 104.5** לאישור תביעה זו כייצוגית קיים יתרון ברור של הרתעת עוסקים מפני הפרת החוק ונקיטת מעשי הטעיה כלפי הציבור הרחב. הרתעה זו נחוצה באופן כללי בתחום זכויות האדם הטומן בחובם אי-שיוויון אינהרנטי בין העוסק ללקוחות. חשיבותה של הרתעה זו מקבלת משנה תוקף לנוכח המודעות הגוברת של הרשויות במדינה לצורך במתן פיתרון אכיפתי הולם מחד גיסא, אך האמצעים המוגבלים העומדים לרשותן, הגורמים לתופעת תת-האכיפה, מאידך גיסא.
- 104.6** מבחינה זו, נראה כי לא נגזים אם נאמר שלאישורה של תביעה זו כייצוגית יש השלכות חברתיות רחבות והיא הולמת את האינטרסים הציבוריים של מדינת ישראל בשמירת החקיקה הצרכנית.
- 104.7** לגבי חברי קבוצה רבים אישורה של התביעה כייצוגית יגרום להפסקת מרוץ ההתיישנות בתביעתם האישית ולכך שהנתבעת תזכה מן ההפקר בתוך עשיית עושר ולא במשפט, על ידי הקטנת הסיכון הכרוך בתביעות כתוצאה מחלופי הזמן שבין מחדלה והפרת התחייבויותיה לבין המועד בו יוגשו תביעות אישיות – אם וכאשר יוגשו.
- 104.8** היעדרות בית המשפט הנכבד לבקשה זו תקדם את מטרת החקיקה בתובענות ייצוגיות והן את מטרות החקיקה בתחום החקיקה הצרכנית והחברתית בכלל.
- 104.8.1** אישור התובענה כייצוגית יאפשר זכות גישה לבית המשפט, לאוכלוסיה המתקשה בדרך כלל לעמוד על זכויותיה ולפנות לבית המשפט כיחידים.
- 104.8.2** אישור התובענה כייצוגית יקדם מאוד את אכיפת הדין והנורמה הראויה כמפורט לעיל ויתרום רבות להרתעה מפני הפרתן.
- 104.8.3** אישור התובענה כייצוגית היא למעשה הדרך היחידה העומדת בפני חברי הקבוצה – רובה ככולה – שתאפשר להם לקבל סעד הולם בגין הפגיעה שנפגעו מהנתבעים כתוצאה מהפרת הדין על ידם ;
- 104.8.4** אישור התובענה כייצוגית היא למעשה הדרך היחידה לקיים ניהול יעיל, הוגן וממצה של תביעות חברי הקבוצה כלפי הנתבעים.
- 105.** קיים יסוד סביר להניח כי עניינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת הן על ידי התובעת והן על ידי באות כוחה ;
- 105.1** לתובעת עילה אישית נגד הנתבעת. התובעת נפגעה פגיעה אישית עקב מחדלי הנתבעת המאפשרת לו הזדהות מלאה עם הקבוצה לגבי אותה פגיעה, הן מבחינה עובדתית הן מבחינה משפטית והן מבחינה רגשית.

- 105.2 לתובעת ולקבוצה זהות אינטרסים מלאה לגבי עילות התביעה.
- 105.3 לתובעת אמונה שלמה בצדקת התביעה והיא בעל נכונות ונחישות לקיים את ההליך המשפטי.
- 105.4 עניינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בתום לב, שכן התובע הינה חבר קבוצה טיפוסית שסבלה נזק באופן דומה לשאר חברי הקבוצה.
- 105.5 לתובעת או לב"כ אין מניעים אחרים אלא לקדם מטרות ראויות, לרבות פיצוי על מחדלי הנתבעת והפרות הדין, כמפורט בבקשה זו.

סוף זכר

106. תובענה ייצוגית זו הכרחית על מנת לממש זכאותם לפיצוי של חברי הקבוצה כלפי הנתבעת כפי שיובהר לעיל, בית- המשפט הנכבד יתבקש לפסוק פיצויי ממוצע בסך עשרות שקלים לכל חבר בקבוצה, סכום זה- אין די בו כדי לתמרץ תובע לפתוח בהליך משפטי מורכב ומסובך כנגד גופים עוצמתיים במיוחד כדוגמת הנתבעת וראה בהקשר זה את הדברים שנאמרו ברע"א 4556/94 טצת ואח' נ' זילברזץ ואח', פ"ד מט(5) 774, בעמ' 784.
107. לאור כל האמור לעיל, מתבקש בית המשפט הנכבד להורות כדלקמן:
- 107.1 לאשר את התובענה כמפורט להלן כ-"תובענה ייצוגית", להתיר לתובעת לנהל את תביעתה כ-"תובענה ייצוגית" ולאשרה כ-"תובע מייצג", הכל כהגדרתה בסעיף 2 לחוק.
- 107.2 להגדיר את הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה. לחילופין, להגדיר תת-קבוצה, שלגביה מתעוררות שאלות של עובדה או משפט, אשר אינן משותפות לכלל חברי הקבוצה ובמקרה כזה, להורות על מינוי תובע מייצג או בא כוח מייצג לתת-קבוצה, ככל שהדבר דרוש כדי להבטיח שעניינם של חברי תת-הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת.
- 107.3 לפרט בהחלטה לאישור התובענה כייצוגית את עילות התובענה ואת השאלות של עובדה או משפט המשותפות לקבוצה.
- 107.4 לפרט בהחלטה לאישור התובענה כייצוגית את הסעדים הנתבעים.
- 107.5 לחילופין, ולשם הזהירות בלבד, יתבקש בית המשפט הנכבד לאשר את התובענה כייצוגית אף אם לא התקיימו התנאים האמורים, בתוך הבטחת קיומם של תנאים אלה בדרך של צירוף תובע מייצג או בא כוח מייצג או החלפתם, או בדרך אחרת וליתן בהחלטתו הוראות לשם הבטחת ייצוג וניהול עניינם של חברי הקבוצה בדרך הולמת ובתום לב.
- 107.6 לחילופין, ולשם הזהירות בלבד, יתבקש בית המשפט הנכבד לאשר את התובענה כייצוגית גם אם לא מתקיימים לגבי התובעת התנאים לחוק, לפי העניין, ולהורות בהחלטתו על החלפת התובע המייצג.

- 107.7** לחייב את הנתבעת, בתשלום פיצוי כספי ובסעדים, כמפורט בבקשה זו, בשיעור ובאופן שיקבע, לכל אחד מחברי הקבוצה שהוכחה זכאותו לפיצוי או לסעד כאמור ובהקשר זה:
- 107.7.1** להורות כי כל חבר קבוצה יהיה רשאי להוכיח את זכאותו לפיצוי כספי או לסעד אחר בתצהיר שיוגש למשרד ב"כ התובעים ולהורות כי ב"כ התובעים תשמשנה כ-"ממונה" בהתאם להוראת סעיף 20(ב)(1) לחוק.
- 107.7.2** לחילופין, להורות על תשלום פיצוי כספי בסכום כולל ועל אופן חישוב חלקו של כל חבר קבוצה ולהורות בדבר חלוקתו בין חברי הקבוצה, באופן יחסי לנזקיהם, של יתרת הסכום שתיוותר אם חבר קבוצה, אחד או יותר, לא דרש את חלקו, לא הוכיח את זכאותו לפיצוי או לסעד, לא אותר או שלא ניתן לחלק לו את חלקו מסיבה אחרת, ובלבד שחבר קבוצה לא יקבל פיצוי כספי או סעד אחר מעבר למלוא הפיצוי או הסעד המגיע לו; ולהורות כי כל יתרת סכום שנותרה לאחר החלוקה לחברי הקבוצה כאמור, תועבר לאוצר המדינה.
- 107.8** להורות על מתן כל סעד אחר לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, או לטובת הציבור, כפי שימצא לנכון בנסיבות העניין.
- 107.9** להורות על פרסום הודעה לחברי הקבוצה.
- 107.10** להורות על תשלום גמול לתובעת המייצגת אף אם לא אושרה התובענה הייצוגית או שלא ניתנה הכרעה בתובענה הייצוגית לטובת הקבוצה.
- 107.11** לקבוע את שכר הטרחה של בא הכוח המייצג בעד הטיפול בתובענה הייצוגית, לרבות בבקשה לאישור.

שרון ענבר- פדלון, עו"ד
ב"כ המבקשת

טלי לופו, עו"ד
ב"כ המבקשת

